

mig høre, at jeg i Afviklingsudvalget paa et givet Tidspunkt og paa det Tidspunkt, da Afgørelsen faldt, har staaet noget tvivlende; men jeg maa bede Tinget betragte dette som et Udslag af den Samvittighedsfuldhed, jeg selvfølgelig maatte udvise overfor dette meget vigtige Spørgsmaal. Hvis Maksimalprisen, da Sagen var til Behandling i Afviklingsudvalget, var blevet sat til 40 Kr., vilde jeg have givet den min Tilslutning, men efter at de jydskke Tørvefabrikanter har erklæret, at den højeste Pris, der vil blive Tale om for gode Tørv, vil blive 40 Kr., forandrede jeg mit Standpunkt. Jeg gaar saa ud fra, at den højeste Pris, der kan blive Tale om, bliver 40 Kr., og at man kan regne med en forøget Produktion, naar Handelen bliver givet fri. At Handelen gives fri, er det, som alle Tørvefabrikanter foretrækker. Selv om det i Teorien maaske ikke betyder meget, ved vi alle, at Frihed nu en Gang er det, som skaber de bedst mulige Vilkaar; den Tvang, som ligger i, at man har en Maksimalpris, vil utvivlsomt hemme en Forøgelse af Tørveproduktionen, og det er det, som mit Parti egentlig har fæstet Opmærksomheden paa. Om Prisen paa Tørv bliver 1 Kr. mere eller mindre, er for os af underordnet Betydning. Af Hensyn til de vanskelige Forhold med Hensyn til Indførselen af udenlandsk Brændsel har vi anset det for Hovedsagen, at Rigsdagen træffer en Bestemmelse, som kan virke fremmende og ikke hemmende, saa at den indenlandske Tørveproduktion bliver saa stor som muligt og saa stor, som den nogen Sinde har været. Naar saa de jydskke Tørvefabrikanter garanterer med al den Autoritet, de er i Besiddelse af, at den højeste Pris for gode Tørv bliver 40 Kr., saa tager jeg ikke i Betænkning paa mit Partis Vegne at anbefale, at vi gaar over til fri Handel, idet jeg gaar ud fra, at fri Handel først og fremmest vil betyde, at der bliver produceret den størst mulige Mængde Tørv. Det er det, der er Hovedsagen. Den højeste Pris for gode Tørv vil altsaa blive 40 Kr., og saa er der ikke stor Risiko ved at give Handelen fri. Ovre i Jylland i alt Fald, hvor næsten enhver Mand er en dygtig Forretningsmand, vil man give den højeste Pris for gode Tørv, men ikke for Tørv af

mindre god Kvalitet. Men man maa ikke være blind for, at naar man har en Maksimalpris paa Tørv, kommer denne til at virke som en Minimalpris, og det er meget faa, som gør sig den Ulejlighed at sende Tørvene ind til Hedeselskabets Kontor i Viborg for at faa dem analyseret. Jeg har selv store Virksomheder ovre i Jylland, hvor vi straks er gaaet over til at bruge Tørv i Stedet for Kul, hvad man udmærket kan ved de fleste Dampanlæg. Vi har ogsaa faaet daarlige Tørv, men Ulejligheden ved at sende dem ind til Analyse er stor; det tager meget lang Tid, inden man faar et Resultat, og saa skal man bagefter have en lang Korrespondance og maaske Retssag med Sælgeren, saa det er en Udvej, som meget sjælden bliver benyttet.

Det er altsaa mit Partis Anskuelse, at man fremmer Produktionen af Tørv ved at give Handelen fri og ikke udsætter sig for nævneværdig Risiko med Hensyn til Prisen, navnlig ikke efter den Garanti, som de jydskke Tørvefabrikanter har givet. Jeg kan derfor, skønt jeg med den største Interesse saavel i Afviklingsudvalget som i dette høje Ting har hørt navnlig den højtærede Indenrigsministers Udtalelser, anbefale mine Meningsfæller at stemme imod det Forslag til Beslutning, der foreligger her, saaledes at Tørvehandelen bliver fri, og vi derved opnaar den størst mulige Produktion, i Haab om, at netop ved den størst mulige Produktion vil Priserne regulere sig selv.

Indenrigsministeren (Rode): Den ærede Ordfører for Venstre (P. Nørgaard) har nu givet den interessante Oplysning, at hvis der i Afviklingsudvalget havde foreligget Forslag om 40 Kr.s Maksimalpris, vilde han have stemt derfor. Det er da beklageligt, at det ærede Medlem ikke har givet Meddelelse derom i sin Tid, thi saa vilde der, antager jeg, kunne være blevet tilstrækkelig mange Stemmer i Afviklingsudvalget for den Ordning, saaledes at hele denne Diskussion i Dag havde været sparet, og saaledes, at de efter min Opfattelse meget uheldsvangre Følger af den Beslutning, som Landstinget kommer til, hvis det følger de ærede Ordførere, blev undgaaet. Men idet det ærede Med-